

Sygn. akt I ACa 1027/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Merchel (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Idasiak-Grodzińska SA Ewa Giezek
Protokolant:	stażysta Krzysztof Domitrz

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2015 r. w (...) na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko B. C. i K. C.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 19 września 2014 r. sygn. akt XV C 174/13

I/ oddała apelację;

II/ zasądza od powoda na rzecz pozwanych: B. C. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych i K. C. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów za postępowanie apelacyjne.

Na oryginale właściwe podpisy.

I ACa 1027/14

UZASADNIENIE

Powód J. J. wniósł pozew przeciwko B. C. i K. C. domagając się zasądzenia od każdej z pozwanych po 79.000 zł tytułem zadośćuczynienia i obciążenia pozwanych kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwana B. C. została wyznaczona jego pełnomocnikiem z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku w sprawie I ACa 1340/10 Sądu Apelacyjnego w (...), zaś pozwana K. C. została wyznaczona jego pełnomocnikiem z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku w sprawie I ACa 1344/10 Sądu Apelacyjnego w (...). W dniach 15 i

16.01.2012r. pozwane sporządziły opinie o niecelowości wniesienia skarg kasacyjnej i o stwierdzenie niezgodności z prawem w obu ww. sprawach bez zawarcia oświadczenia i wniosku w trybie art. 118 k.p.c. Przed sporządzeniem opinii pozwane mimo prośby powoda nie spotkały się z nim w Areszcie Śledczym w W.. Zachowanie pozwanych, zdaniem powoda, stanowi naruszenie zasad etyki radcy prawnego. W tej sytuacji powód nie miał możliwości dochodzenia swoich roszczeń i poddania ich kontroli III instancji. Nadto zachowanie pozwanych naruszyło dobra osobiste powoda. Pozwane potraktowały powoda lekceważąco, bez szacunku, instrumentalnie i wykorzystały jego sytuację życiową. Dochodzone kwoty po 79.000 zł od każdej pozwanych stanowiły należne mu zadośćuczynienie.

W odpowiedziach na pozew pozwane B. C. i K. C. wniosły o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana B. C. przyznała, że została ustanowiona pełnomocnikiem powoda z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej i skargi stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie sygn. Akt I ACa 1340/10, o czym poinformowała powoda, wskazując mu swoje dane adresowe i telefoniczne. Pozwana niezwłocznie po ustanowieniu ją pełnomocnikiem z urzędu dla powoda udała się do Sądu Apelacyjnego w (...) celem zapoznania się z aktami sprawy. Po udostępnieniu akt sprawy przez Sąd (akta stanowiły dowód w innym postępowaniu sądowym wszczętym przez powoda w innym Sądzie, a w związku z tym pozwana nie mogła się z nimi zapoznać wcześniej niż po kilku dniach oczekiwania) pozwana zapoznawszy się z nimi i po dokonaniu wnikliwej analizy sprawy, sporządziła opinię o niecelowości wnoszenia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sprawie sygn. akt I ACa 1340/10. Pozwana przesłała stosowne pisma wraz z ww. opinią zarówno do Sądu Apelacyjnego w (...), jak i do powoda, zachowując termin ustawowy przewidziany w art. 118 § 5 k.p.c. W dniu 20 stycznia 2012 r. pozwana odebrała pismo powoda datowane na dzień 19 stycznia 2012 r., w którym zwrócił się on do pozwanej z prośbą o spotkanie oraz o niepodjęcie do tego czasu żadnych czynności. W odpowiedzi na powyższe, pozwana pismem z dnia 21 stycznia 2012 r. poinformowała powoda zaistniałych okolicznościach, czyniąc zadość jednocześnie prośbie powoda o dostarczenie mu materiałów biurowych do prowadzenia korespondencji w niniejszej sprawie. Następnie, pismem z dnia 2 lutego 2012 r. Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w G. zawiadomiła powoda, że w oparciu o art. 118 § 6 k.p.c., brak jest podstaw do wyznaczenia mu innego pełnomocnika z urzędu i podkreśliła jednocześnie, że Sąd Apelacyjny w (...) nie miał zastrzeżeń do złożonej przez pozwaną opinii o niecelowości i że sporządzona ona została z zachowaniem zasad należytej staranności. W odniesieniu do zarzutu pozwanego, jakoby pozwana sporządziła opinię o niecelowości bez zawarcia oświadczenia i wniosku w trybie art. 118 k.p.c., wskazała ona, iż jest on bezzasadny, bowiem przepis ten nie odnosi się do opinii o niecelowości, jak również nie miał zastosowania w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...), w którym pozwana została ustanowiona pełnomocnikiem z urzędu dla powoda.

Pozwana K. C. także przyznała, że została ustanowiona pełnomocnikiem powoda z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej i skargi stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie sygn. I ACa 1344/10. W związku z tym udała się do Sądu Apelacyjnego w (...) celem zapoznania się z aktami sprawy. Po zapoznaniu się z aktami i po dokonaniu wnikliwej analizy sprawy, sporządziła opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sprawie sygn. akt I ACa 1344/10. Pozwana, zachowując termin ustawowy przewidziany w art. 118 § 5 k.p.c., pismem z dnia 15 stycznia 2012 r., do którego załączyła ww. opinią, poinformowała powoda oraz Sąd Apelacyjny w (...) o stwierdzeniu braku podstaw do wniesienia obu skarg w sprawie sygn. akt I ACa 1344/10. Spotkanie z powodem nie było niezbędne dla prawidłowego postępowania pełnomocnika i nie naruszało dóbr osobistych powoda. Sporządzona przez pozwaną opinia została uznana jako sporządzona z zachowaniem należytej staranności, a powodowi nie wyznaczono innego pełnomocnika w niniejszej sprawie.

Wyrokiem z dnia 19 września 2014 r. Sąd Okręgowy w (...) oddalił powództwo wobec obu pozwanych i obciążył powoda kosztami procesu na rzecz każdej z pozwanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Radca prawny B. C. została ustanowiona pełnomocnikiem z urzędu J. J. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wywołanym wniesieniem skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24.03.2011 r. w sprawie I ACa 1340/10 przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w W., Sądowi Rejonowemu w M.i Sądowi Okręgowemu w (...). O wyznaczeniu jej pełnomocnikiem z urzędu J. J. pozwana B. C. poinformowała powoda. Radca prawny B. C. sporządziła opinię o niecelowości wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24.03.2011 r., o czym poinformowała powoda przesyłając mu opinię. Pismem z dnia 17 stycznia 2012 r. powód zwrócił się do pozwanej B. C. z prośbą o spotkanie oraz o niepodjęcie do tego czasu żadnych czynności. Pozwana B. C. pismem z dnia 21 stycznia 2012 r. poinformowała powoda o powodach niezrealizowania spotkania z powodem przed dniem upływu terminu przewidzianego w art. 118 § 5 k.p.c., jednocześnie czyniąc zadość prośbie powoda o dostarczenie mu materiałów biurowych do prowadzenia korespondencji w niniejszej sprawie. Pismem z dnia 2 lutego 2012 r. Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w G. zawiadomił powoda, że w oparciu o art. 118 § 6 k.p.c., brak jest podstaw do wyznaczenia mu innego pełnomocnika z urzędu. Dziekan podkreślił jednocześnie, że Sąd Apelacyjny w (...) nie miał zastrzeżeń do złożonej przez pozwaną B. C. opinii o niecelowości i że sporządzona ona została z zachowaniem zasad należytej staranności. Pozwana B. C. posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z wykonywaniem przez nią zawodu radcy prawnego w (...) S.A. oraz (...) S.A.

Radca prawny K. C. została ustanowiona pełnomocnikiem z urzędu J. J. w sprawie I ACa 1344/10 Sądu Apelacyjnego w (...) do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9.02.2011 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w G.. O wyznaczeniu jej pełnomocnikiem z urzędu J. J. pozwana K. C. poinformowała powoda. Radca prawny K. C. sporządziła opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9.02.2011 r., o czym poinformowała Sąd Apelacyjny w (...), Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w G. i powoda przesyłając ww. opinię. Pismem z dnia 13 lutego 2012 r. Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w G. zawiadomił powoda, że w oparciu o art. 118 § 6 k.p.c., brak jest podstaw do wyznaczenia mu innego pełnomocnika z urzędu. Dziekan podkreślił jednocześnie, że Sąd Apelacyjny w (...) nie miał zastrzeżeń do złożonej przez pozwaną K. C. opinii o braku podstaw do wniesienia skarg i że sporządzona ona została z zachowaniem zasad należytej staranności. Pozwana K. C. posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z wykonywaniem przez nią zawodu radcy prawnego w (...) S.A. oraz (...) S.A.

Na podstawie takich ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz jednoznaczne twierdzenia stron. Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty nie znajdując podstaw do kwestionowania ich wiarygodności, a których autentyczność nie była także kwestionowana przez strony. Odnosząc się do dowodu z przesłuchania powoda sąd I instancji stwierdził, że powód mimo złożenia wniosku o przesłuchanie go w charakterze strony odmówił udziału w czynnościach procesowych.

Przechodząc do oceny żądań powoda sąd I instancji wskazał, że powód domagał się zasądzenia od każdej z pozwanych po 79.000 zł zadośćuczynienia argumentując, iż pozwane wyrządziła mu krzywdę, a nadto, że poniósł szkodę. Sąd I instancji wskazał, że powód oparł swoje roszczenie na art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. powołując się na naruszenie jego dóbr osobistych. Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy zaistniały przesłanki odpowiedzialności pozwanych takie jak niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków, szkoda powoda, w tym na osobie oraz adekwatny związek przyczynowy między niewykonaniem obowiązków a ewentualną szkodą. W pisemnym uzasadnieniu sąd I instancji przedstawił analizę cytowanych wyżej przepisów.

W związku z tym, że powód zarzucił, iż pozwane naruszyły obowiązki radcy prawnego, w tym zasady etyki, dokonując oceny należytego wykonania obowiązków przez pozwane Sąd Okręgowy miał na względzie ustawę z dnia 6.07.1982 r. o radcach prawnych (Dz.U z 2010 nr 10, poz.65) oraz uchwalony przez Krajową Izbę Radców Prawnych Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej (art.4 ust. ustawy o radcach prawnych). Zgodnie z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego radca prawny jest niezależny przy wykonywaniu

zawodu. Ustęp 2 powyższego artykułu stanowi, iż radca prawny jest obowiązany kierować się prawem. Sąd I instancji wskazał te na poglądy orzecznictwa, gdzie utrwalony jest pogląd, iż adwokat i radca prawny odpowiadają za szkody wyrządzone mocodawcy wskutek własnych zaniedbań i błędów prowadzących do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla tej strony, gdyby pełnomocnik zachował należytą staranność.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwane zachowały należytą staranność reprezentując powoda działając zgodnie z prawem i zasadami etyki wykonywania zawodu.

Odnosząc się do zarzutu powoda, że pozwane nie skontaktowały się z nim w Areszcie Śledczym w W. podkreślił, że żadne przepisy regulujące działalność radców prawnych, jak również żadne normy o charakterze moralno – etycznym nie wymagają od pełnomocnika każdorazowego podejmowania prób osobistego kontaktu z reprezentowaną przez siebie stroną. Kontakt taki pozostaje w szczególności zbędny, gdy istotną do rozstrzygnięcia kwestią jest kwestia o charakterze wyłącznie prawnym, co odnosi się do skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (a do podejmowania takich czynności pozwane zostały ustanowione pełnomocnikami powoda). Nie zachodziła potrzeba omówienia przez powoda z pozwanymi odpowiednich spraw, gdyż po wyroku Sądu II instancji to do profesjonalnego pełnomocnika należała ocena czy wnieść skargę kasacyjną i skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tegoż wyroku. Nie zachodziły również podstawy do zgłoszenia nowych wniosków dowodowych lub poczynienia ustaleń faktycznych. Należy zatem stwierdzić, iż wystarczającym było przesłanie powodowi przez pozwane odpisów sporządzonych opinii i nie zachodziła potrzeba osobistego kontaktu w Areszcie Śledczym w W..

Zdaniem sądu I instancji, pozwane B. C. oraz K. C. zgodnie z zasadami niezależności radcy prawnego i odpowiedzialności za treść zredagowanych przez nich pism procesowych miały pełne prawo do odmowy wniesienia skarg kasacyjnych i skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie widząc ku temu podstaw prawnych. Pozwane rzetelnie wypełniły swoje obowiązki, albowiem zapoznały się z aktami spraw, sporządziły opinie – pozwana B. C. o niecelowości, a pozwana K. C. o braku podstaw, do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, które przesłały do Sądu Apelacyjnego w (...) i do powoda.

Wobec powyższego, przyjął sąd I instancji, że pozwane prawidłowo wykonały swoje obowiązki pełnomocnika z urzędu. Powód nie wykazał żadnego zaniechania po stronie pozwanych, które skutkowałoby wadliwym, niekorzystnym dla niego rozstrzygnięciem. Należy podkreślić, iż powód nie zgłosił merytorycznych zastrzeżeń do wydanych przez pozwane opinii. Wbrew twierdzeniom powoda nie został on pozbawiony możliwości dochodzenia roszczeń i poddania kontroli instancyjnej wydanego orzeczenia, ponieważ obie sprawy (I ACa 1340/10 i I ACa 1344/10) zostały rozpoznane przez Sąd Okręgowy w (...), a następnie Sąd Apelacyjny w (...).

Powód nie wykazał też, aby jakiegokolwiek działania pozwanych naruszyły jego dobra osobiste, a zwłaszcza, aby pozwane traktowała go lekceważąco, wykorzystując jego sytuację życiową. Twierdzenia powoda są gołosłowne i nie poparte żadnymi dowodami. Wbrew stanowisku powoda, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż pozwane z należytą starannością zajęły się sprawą powoda, a zachowanie pozwanych w żaden sposób nie naruszyło jego dóbr osobistych, a zwłaszcza godności. Nie sposób przyjąć, aby brak osobistego kontaktu powoda z którąkolwiek pozwaną, mógł naruszyć jego dobra osobiste oraz wyrządzić mu jakąkolwiek krzywdę.

Reasumując, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób zarzucić pozwanym bezprawności zachowania jako pełnomocnikom powoda ustanowionym z urzędu. Powód nie wykazał zaistnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanych z tytułu naruszenia dóbr osobistych, a także na jakiegokolwiek innej podstawie prawnej, w tym art. 415 k.c. Wobec powyższego, Sąd na mocy art. 24 k.c. i art. 448 k.c., art. 415 k.c. a contrario orzekł jak punkcie pierwszym i trzecim sentencji wyroku oddalając powództwo wobec obu pozwanych. Natomiast, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, orzekł w punkcie drugim i czwartym sentencji wyroku, zasądając od powoda na rzecz pozwanych B. C. i K. C. po 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł pozwany, który wyżej wskazany wyrok zaskarżył w całości wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w (...). Zdaniem apelującego zaskarżony wyrok jest nietrafny i nie odpowiadał prawu materialnemu jak i procesowemu. Pozwany przede wszystkim podnosił, że nie miał możliwości udziału w procesie oraz, że nie przyznano mu pełnomocnika z urzędu co doprowadziło do nieważności postępowania. Skarżący zarzucał sądowi I instancji arbitralność w rozpoznaniu sprawy co wynikało z wydania orzeczenia w oparciu o akta sprawy (pozew i odpowiedź na pozew) co było niedopuszczalne. Zdaniem apelującego nie można było rozpoznawać sprawy bez odnoszenia się do materiału dowodowego, jak jego zeznania, akta sprawy, jego dokumentacja medyczna i opinie biegłego. Skarżący kwestionował też zasądzenia od niego kosztów i brak rozważenia i nie zastosowanie w stosunku do powoda art. 102 k.p.c.

Obie pozwane złożyły odpowiedzi na apelację wnosząc o oddalenie apelacji powoda i zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania II instancyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia stanu faktycznego dokonane przez sąd pierwszej instancji i przyjmuje je za własne, jak również zastosowaną przez ten sąd wykładnię prawa materialnego i procesowego, co do rozstrzygnięcia w zakresie nieuwzględnionego żądania powoda. Mając to na uwadze sąd drugiej instancji uznał za zbyteczne powtarzanie ustaleń i ocenę prawną dokonaną przez sąd I instancji (patrz wyrok SN z dnia 16 lutego 2005r., sygn. akt IV CK 526/04).

Niezasadny był zarzut apelanta, który wywodził, że pozbawiono go prawa do obrony wobec pozbawienia go braniu udziału w procesie i braku ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Na wstępie należy wskazać, że powód mimo złożenia wniosku o przesłuchanie go w charakterze strony i po dopuszczeniu przez sąd I instancji – Sąd Okręgowy w (...) dowodu z przesłuchania powoda na okoliczność naruszenia przez pozwane dóbr osobistych powoda w sprawach prowadzonych przez pozwane jako pełnomocników z urzędu i wskazaniu, że dowód ten przeprowadzony zostanie w drodze pomocy sądowej przez Sąd Rejonowy w Wejherowie, odmówił udziału w czynnościach procesowych przed tym sądem. A więc to nie sąd pozbawił powoda prawa do obrony, naruszając reguły procesowe, a skarżący sam się pozbawił możliwości przeprowadzenia dowodu ze swego przesłuchania. Także fakt nie uwzględnienia wniosku powoda o ustanowienie mu pełnomocnika z urzędu, nawet dla osoby pozbawionej wolności (jak w niniejszej sprawie), w żadnej mierze nie obliuguje sądu do doprowadzania powoda na rozprawę. Udział w rozprawie jest tylko prawem strony (art. 211 k.p.c.). Obecność stron na rozprawie ma więc charakter fakultatywny. Prawo do obrony nie ma charakteru bezwzględnie w tym znaczeniu, że zawsze, niezależnie od okoliczności rozpoznawanej sprawy, gwarantuje stronie prawo osobistego uczestnictwa w toczącym się postępowaniu. Osoba odbywająca karę pozbawienia wolności w warunkach zamkniętego zakładu karnego może skutecznie żądać sprowadzenia jej na rozprawę tylko wówczas, gdy sąd uzna za konieczny jej osobisty udział w rozprawie, co ma miejsce zwłaszcza wtedy, gdy pozostały niewyjaśnione okoliczności, które może wyjaśnić dowód z przesłuchania stron. Skoro okoliczności sprawy były w znacznej części niesporne, nie było potrzeby aby powoda odbywającego karę pozbawienia wolności na te okoliczności przesłuchiwać i w związku z tym doprowadzać na rozprawę. Natomiast co do okoliczności pozostałych, na które powód miałby być przesłuchany, sąd I instancji skorzystał i instytucji sądu wezwanego (art. 235 § 1 k.p.c.), któremu zleci przeprowadzenie tego dowodu, do czego ostatecznie nie doszło na skutek zachowań powoda. Nadto wskazać należy, że powód wnosił o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność, a więc godził się na swoją nieobecność na pozostałych rozprawach.

Nie zachodziło też zarzucane naruszenie art. 117 k.p.c. poprzez nie przyznanie powodowi pełnomocnika z urzędu w tej sprawie. Należy wskazać, że w postępowaniu cywilnym sąd może ustanowić adwokata (radcę prawnego) dla strony tylko na jej wniosek (wyjątek stanowi art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm., czy sprawy z zakresu własności przemysłowej). Rozpoznawana do żadnej z tych ostatnich wskazanych kategorii nie należała. Skoro więc powód nie uzyskał pełnomocnika (jego wniosek w tym względzie został

oddalony, a zażalenie na to postanowienie także zostało oddalone przez sąd II instancji), to sąd I instancji nie mógł mu go ustanowić w tej sprawie z urzędu. Stawianie obecnie tego zarzutu sądowi I instancji jest nieuzasadnione.

Co do zarzutu niedopuszczenia dowodów zgłoszonych w pozwie, to powód faktycznie oferował dowód z przesłuchania go w charakterze strony oraz wnosił o przesłuchanie świadków na okoliczność rozstroju zdrowia wskutek zachowania się pozwanego. Powód nie przedstawił jednak dowodów na okoliczności zasadnicze, które mogłyby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. dowodów pozwalających na ocenę że działanie pozwanych było bezprawne. Skoro tak, to nie zachodziła potrzeba przeprowadzania dowodów, które okazałyby się zbędne, skoro okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Nieuzasadniony był zarzut dotyczący naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. albowiem na jego poparcie powód nie przedstawił, żadnych argumentów. Na marginesie należy jedynie wskazać, że zdaniem sądu II instancji uzasadnienie pisemne sądu I instancji spełnia wymogi z art. 328 § 2 k.p.c.

Co do zarzutu naruszenia art. 6 kc. w zw. z art. 23 i 24 k.c. wskazać należy, że w przepisie art. 24 § 1 k.c. ustanowione zostało domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego (art. 23 k.c.). Domniemanie to podlega obaleniu przez wykazanie uprawnienia do określonego działania. Kto zatem twierdzi, że naruszono jego dobro osobiste, nie musi wykazywać bezprawności (art. 6 k.c.). Ciężar dowodu braku bezprawności działania (art. 24 k.c.) spoczywa na osobie, której zarzucono naruszenie dobra osobistego musi wykazać, że była do tego uprawniona. Ochrona prawna przewidziana w przepisach art. 23 i 24 § 1 zd. 1 k.c. nie przysługuje, jeżeli działanie osoby, przeciwko której skierowane są roszczenia, nie jest bezprawne. Nie można uznać za bezprawne działania, dokonane w ramach porządku prawnego sporządzenia opinii prawnej o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem w sprawach I ACa 1340/10 i I ACa 1344/10 Sądu Apelacyjnego w (...), na czym powód opierał roszczenie. Chybiony był zatem kolejny zarzut apelanta polegający na naruszeniu prawa materialnego - art. 6 k.c. w związku z art. 23 i 24 k.c. Zgodzić się należy z oceną Sądu Okręgowego o braku uzasadnionej potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego co do doznanej przez powoda szkody na osobie wskutek zachowania pozwanego w sytuacji, gdy powód nie przedstawił dowodów świadczących o bezprawnym zachowaniu się pozwanych.

Odnosząc się do zarzucanego naruszenia przez sąd I instancji art. 102 k.p.c. należy wskazać, że przepis ten ustanawia zasadę słuszności przy rozstrzyganiu o kosztach postępowania, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jest rozwiązaniem szczególnym, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Artykuł 102 k.p.c. nie wymienia katalogu wypadków szczególnie uzasadnionych umożliwiających odstępianie od obciążania kosztami procesu, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (tak SN w postanowieniu z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09). Za okoliczności uzasadniające zastosowanie wyrażonej w art. 102 k.p.c. zasady słuszności uważa się przede wszystkim sytuację majątkową strony, jej sytuację życiową, przebieg i charakter toczącego się postępowania.

Wskazać trzeba, że sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego nie byłaby w stanie ponieść kosztów procesu, nie stanowi podstawy do zastosowania art. 102 kpc (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2012 r., I CZ 34/12, LEX nr 1232459). Okoliczność zaś, że skarżący odbywa karę pozbawienia wolności i aktualnie nie ma możliwości zarobkowania, także sama w sobie nie stanowi przesłanki do zastosowania instytucji z art. 102 kpc, ponieważ strona, w tym również strona przebywająca w zakładzie karnym, powinna zdawać sobie sprawę z konsekwencji swoich żądań, jak i podejmowanych czynności procesowych, również z punktu widzenia kosztów procesu (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2003r., PK 585/04). Nadto zaakcentować należy, że odbywanie przez skarżącego kary pozbawienia wolności stanowi konsekwencję czynu, za który ponosi on odpowiedzialność i samo przez się nie przemawia za przyjęciem, że sytuacja życiowa powoda jest na tyle szczególna, że wymaga zastosowania art. 102 kpc. Powód regularnie wytacza powództwa w tożsamych, jak niniejsza, sprawach, które są oddalane. Nie sposób jest więc podzielić jego stanowisko, że miał podstawy do subiektywnego przekonania o zasadności jego roszczenia, tym bardziej, że powód nie wskazał nawet na jakiegokolwiek okoliczności, które tego rodzaju przekonanie mogłyby uzasadniać.

Reasumując, skoro zarzuty apelacji powoda okazały się nieuzasadnione, jego apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.), nie znajdując podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. zgodnie z wyżej zaprezentowanym stanowiskiem jaki wyrażono na tle apelacji, ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocników powódek w oparciu o § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 490).